

KONCERTNI ATELJE

DRUŠTVO SLOVENSkih SKLADATELJEV
SOCIETY OF SLOVENE COMPOSERS

V sodelovanju z RTV Slovenija

Theresa PLUT – *sopran*
Martin SUŠNIK – *tenor*
Lovorka NEMEŠ DULAR – *klavir*

PROGRAM

Tomaž Bajželj, Helmut Lachenmann, Andrej Makor,
Janez Matičič, Pavle Merkù, Vito Žuraj

Sreda, 24. februarja 2021, ob 20.00

RTV Slovenija, Studio 13

WWW.DSS.SI

PROGRAM

Vito ŽURAJ

MAČKA za sopran in klavir

Pavle MERKÙ

DIVERTIMENTO – ŠEST PESMI za tenor in klavir

1. Reklama
2. Lokomotiva
3. Panta Rei
4. Brez besed
5. Mladost
6. Gore

Tomaž BAJŽELJ

SALT. za sopran in klavir*

Helmut LACHENMANN

PET VARIACIJ NA SCHUBERTOVO TEMO za klavir

1. Tema
2. Hitro
3. Mirno
4. Zelo živahno
5. Z zanosom
6. Zelo mirno in izrazno

Andrej MAKOR

WITH QUIET EYES za tenor in klavir*

1. The Swing
2. The Night Sky
3. The Wind

Janez MATIČIČ

SOUPIR (Vzdih) op. 72 za sopran in klavir*

* krstna izvedba

Theresa PLUT

Sopranistka Theresa Plut je nastopila s številnimi svetovno znanimi dirigenti, kot so Nicholas Milton, Alexander Joel, John Fiore in Emmanuel Villaume. Na povabilo slednjega je pela tudi v operi *Jolanta*, skupaj z Anno Netrebko; izšel je tudi posnetek te opere za Deutsche Grammophon. Takoj po študiju je Theresa postala članica solističnega ansambla Nemške opere na Renu v Düsseldorfu, kjer je debitirala kot Kraljica noči v Mozartovi *Čarobni piščali* in potem nastopila še v vlogah Walterja v operi *La Wally*, Blonde v *Begu iz Seraja*, Rosine v *Seviljskem brivcu*, Casilde v *Gondoljerjih*, Serpette v *La finta giardiniera*, Metke v *Janku in Metki*, Olympie v *Hoffmannovih pripovedkah*... Odkar živi v Sloveniji redno nastopa z najboljšimi ansambli kot so Orkester Slovenske filharmonije in Simfonični Orkester RTV Slovenija ter na različnih festivalih (Festival Ljubljana, Kogojevi Dnevi, Slovenski glasbeni dnevi...). Poleg koncertne in operne dejavnosti se je Theresa Plut dokazala kot izjemna interpretka samospevov. Zavzema se za promocijo slovenskega samospeva; med drugim z organizacijo *spevSLAMa* v Sloveniji. Vodila je večtedenski tečaj v Pekingu, kjer je pridobila častni profesorski naziv na Central National University of Beijing na Kitajskem. Bila je gostujoča profesorica na Univerzi British Columbia v Vancouveru. Je nagrajenka več mednarodnih tekmovanj in prejemnica številnih štipendij. Deluje kot profesorica solopetja na Akademiji za glasbo Univerze v Ljubljani. Diplomirala in magistrirala je iz smeri koncertnega solopetja na Glasbeni visoki šoli v Zürichu ter se specializirala v opernem petju na Državni visoki šoli za glasbo in upodabljaljočo umetnost v Stuttgartu. Theresa je rojena slovenskim staršem v čudovitem Vancouveru, v Kanadi.

Martin SUŠNIK

Tenorist Martin Sušnik se je rodil v Avstraliji, vendar že od otroštva živi v Sloveniji. Študij solopetja je zaključil z odliko (*summa cum laude*) na Akademiji za glasbo v Ljubljani v razredu prof. Pije Brodnik. Uspešno je sodeloval na različnih tekmovanjih doma in v tujini, kjer je osvojil več zlatih priznanj. Za svoje dosežke je v času študija prejel študentsko Prešernovo nagrado in svečano listino za izredne študijske dosežke Univerze v Ljubljani. Udejestvuje se predvsem na opernih odrih, prav tako pa se posveča tudi petju oratorijev, maš in samospvov. Gostoval je na številnih evropskih koncertnih in opernih odrih, med drugim tudi v Kraljevi operi v Versaillesu, Opéri Comique v Parizu, Teatro Verdi v Trstu, Festivalu Verdi v Bussetu, Luglio Festival Trapanese v Trapaniju, Opernem centru Galina Vishnevskaya v Moskvi, Operah HNK Zagreb, Split in Rijeka, SNG Opera in balet Ljubljana. Trenutno je član solističnega ansambla SNG Maribor. Njegov repertoar obsega več kot petindvajset vlog liričnega tenorskega repertoarja, kot so *Faust* (Faust), *Rodolfo* (La Boheme), *Alfredo Germont* (La Traviata), *Vojvoda Mantovanski* (Rigoletto), *Lenski* (Jevgenij Onjegin), *Nemorino* (Ljubezenski napoj), *Ernesto* (Don Pasquale), *Don Ottavio* (Don Giovanni), *Tamino* (Čarobna piščal), *Belmonte* (Ugrabitev iz seraja), *Elvino* (Mesečnica), *Lindoro* (Italijanka v Alžiru), *Grof Almaviva* (Seviljski brivec)...

Lovorka NEMEŠ DULAR

Lovorka Nemeš Dular je glasbenica širokega formata, predana tako solističnemu kot komornemu muziciranju, pedagoškemu delu in muzikološki dejavnosti.

Glasbena pot jo je vodila od Dubravke Tomšič Srebotnjak (Ljubljana), Arba Valdme (Köln), Konstantina Bogina (Bergamo) do Marine Horak (Ljubljana). Med šolanjem je znanje bogatila še pri mnogih drugih profesorjih.

Zaradi želje po prodiranju v bistvo glasbe je študirala tudi muzikologijo.

Čeprav se znajde v različnih glasbenih stilih, se najraje pogloblja v redko izvajana dela in v novo glasbo. Je analitična, radovedna, preučuje in doživlja glasbo z različnih zornih kotov. Sodelovala je na različnih festivalih doma in po Evropi (Poletje v Stari Ljubljani, Veris (Logatec), Arsana (Ptuj), Sarajevska zima, Jesenske muzičke svečanosti (Skopje), Erik Satie (Pariz)...

V zadnjih letih je posnela nekaj zgoščenk, kot solistka in v različnih ansamblih. Veliko snema za arhiv RTV Slovenija in sodeluje v različnih glasbenih zasedbah.

... O SKLADATELJIH IN NJIHOVIH DELIH

Vito Žuraj (1979) se je po študiju kompozicije in glasbene teorije v razredu red. prof. Marka Mihevca na ljubljanski Akademiji za glasbo izpopolnjeval v Nemčiji, na podiplomskih študijih kompozicije pri prof. Lotharju Voigtländerju na Visoki šoli za glasbo v Dresdnu ter prof. Wolfgangu Rihmu na Visoki šoli za glasbo v Karlsruheju, kjer je zaključil tudi masterski študij glasbene informatike pri prof. dr. Thomasu A. Trogeu. Sodeluje s priznanimi izvajalci kot so New York Philharmonic, RSO Stuttgart des SWR, hr-Sinfonieorchester, Slovenska filharmonija, Ensemble Modern, Klangforum Wien, Scharoun Ensemble... Njegove skladbe so bile izvajane na mednarodnih glasbenih festivalih kot so Salzburger Festspiele, New York Philharmonic Biennial, Ultra-schall Berlin, Poletna šola Darmstadt, Gaudeamus Muziekweek, Manifeste Paris in Takefu Festival Japan, z dirigenti kot so Matthias Pintscher, Johannes Kalitzke, Beat Furrer in Emilio Pomàrico. Njegovo prvo operno delo Orlando. Grad je leta 2013 krstno izvedel Theater Bielefeld. Žurajevo intenzivno posvečanje elektronski glasbi ga je vodilo k sodelovanjem z institucijami kot so ExperimentalStudio des SWR Freiburg, IRCAM Paris in ZKM Karlsruhe. Vito Žuraj je prejemnik številnih nagrad in priznanj, med drugim kot prvi Slovenec prejemnik 1. nagrade na najstarejšem nemškem skladateljskem tekmovanju Stuttgarter Kompositionspreis (2012) ter nagrade orkestra Deutsche Radio Philharmonie Saarbrücken. Vito Žuraj poučuje instrumentacijo in gregorijanski koral na Visoki šoli za glasbo Karlsruhe in je profesor kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani. V letu 2014 je bil kot prvi Slovenec rezidenčni umetnik v Nemški akademiji Villa Massimo v Rimu.

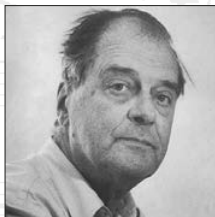
Leta 2015 je prejel nagrado Prešernovega sklada za kakovosten in odmeven opus zadnjih dveh let, leta 2016

pa nagrado Claudio Abbado Composition Prize Berlin-
skih filharmonikov.

MAČKA

Samospev *Mačka* za sopran in klavir je nastal za sopranistko Tejo Saksido leta 2004 za časa skladateljevega podiplomskega študija v nemškem Dresdnu, na besedilo istoimenske pesmi Svetlane Makarovič.

Pavle Merkù (1927–2014) je študij slavistike končal leta 1950 na Filozofski fakulteti v Ljubljani, doktoriral pa na Univerzi v Rimu 1960. Kompozicijo in violino je študiral pri Ivanu Gerbcu in Vitu Leviju v Trstu, kjer je bil dolgo časa srednješolski profesor in programski urednik Radia Trst. Pavle Merkù je bil skladatelj, etnomuzikolog, slovenist in etimolog.

Kot skladatelj je Merkù segel v skoraj vse kompozicijske zvrsti in povsod izpričal svojo temeljno privrženost ekspresionizmu z vplivi modalne, atonalne, dodekafonske in serialne sistematike. Njegova skladateljska ustvarjalnost se je pokazala v različnih smereh in v specifičnih estetskih dosežkih. Merkù je skladatelj z velikim smislom in čutom za formiranje izvorno naglašene glasbenega izraza. Med zamejskimi slovenskimi skladatelji mu gre nedvomno osrednja vloga, ki je pomembna tudi v slovenskem glasbenem ustvarjanju kot celoti. Od leta 1985 je bil dopisni član SAZU. Za svoje delo je prejel več nagrad in priznanj. Leta 1972 nagrado Prešernovega sklada za *Koncert za violino in orkester*, leta 2001 Štrukljevo nagrado za zbiranje slovenskega ljudskega izročila, leta 2001 srebrni častni znak svobode Republike Slovenije in leta 2006 Kozinovo nagrado za skladateljski opus ter leta 2014 Prešernovo nagrado za življenjsko delo in bogat ustvarjalni opus.

DIVERTIMENTO – ŠEST PESMI

pismo Pavla Merkùja Primožu Ramovšu; Trst, 5. februarja 1965

»Te pesmi [iz ciklusa *Divertimento*]. Ne vem, kako bi jih označil in imenoval. Niso samospevi v običajnem smislu, niti ne Songs, temveč nekaj vmesnega, a tudi ta definicija ne drži. Hočejo pa biti preprosti, lagodni, komunikativni spevi, kar so lahko le na pol, zakaj Merku je že tako daleč na poti intelektualističnega pekla, da ne more pisati Songs. Seveda se Merku ni odpovedal merkujstvu, kar je v redu, saj bi se temu nikoli ne hotel odpovedati. Torej? So zelo moderne pesmice, a so obenem toliko lagodne in poceni, kolikor se je dalo. Potem ko sem se nekaj dni s tem delom resnično zabaval, sem marsikaj spoznal, z grozo ali z zadoščenjem spoznal.

Najprej sem z grozo spoznal, kako daleč sem že jaz in kako daleč smo pravzaprav mi vsi na poti intelektualizacije umetnosti. Racionalizacije umetnosti. Vzeli smo ji preprosto veselje, veselje neposrednosti. Spoznal sem z grozo, da ni poti nazaj. In spoznal, da je tako prav, da je to edina pot. Ali je ta očitna alienacija umetnika naša reakcija zoper topost in neobčutljivost družbe? Mi si privoščimo tako samostojnost v izrazu in ustvarjanju, tako absolutno samostojnost in neodvisnost pred družbo, sredi katere živimo, da je to že pravo razkošje. Nikoli v zgodovini niso bili pred nami umetniki tako neodvisni od družbe.

Ali je to naša reakcija zoper socialno in kulturno livelizacijo družbe, sredi katere živimo? In s tem ustvarimo kulturno elito, ki bo jutri kazala pot tej nizko livelizirani družbi, da bo svojo dehumanizacijo premagala in iskala sebi novo humanistično vsebino?

Naj bo kakor koli že, naša pot vodi naprej; in obogateni z vsemi revolucionarnimi eksperimenti glasbe v zadnjih petnajstih letih, bomo morali zdaj iskati kvas, s katerim vse te nove pridobitve povzdigniti in oblikovati.

Ob teh pesmih sem spoznal užitek, neposreden užitek, ki ga nisem že nekaj let poznal, vsaj ne po Kindesmorderin in koncertu za klarinet. Verjetno ostanejo epizoda v moji ustvarjalnosti, vendar bo ta epizoda pustila posledice v meni. In sem vesel, da je tako.

Toda še nekaj je ob teh pesmih. Neko notranje, intimno gibalo, neka potreba po intimni, a preprosti izpovedi,

ki bo našla višek v instrumentalnem interludiju sredi teh pesmic. Glasbeno gradivo je že tu, že od novembra mi ne daje miru, je glasba, ki sili iz mene z veliko neposrednostjo, rekel bi z veliko eruptivno silo, in se ji ne morem postaviti po robu, dasi bi bilo logično, da po zadnjih delih ne pišem kaj takega. Toda po treh mescih razmišljanja sem se odločil. Pisal jo bom in bo kot preprosta pesem brez besed sredi ostalih pesmi.

Pokazal sem vse de Ferri; daje mi prav. Razpravljala sva dolgo o vseh teh problemih, poslušal je glasbo pri klavirju, pribil, da ni vse to nič manj merkù od vsega, kar imam, a da je vendar, kot jaz pravim, lagodno in komunikativno. Tudi pesmi – besedila – so mu zelo všeč. Naslednji dan sem tu srečal Hubada. Tudi z njim sem o tem govoril in mu pokazal prvo pesem. Všeč mu je, a pravi, da je to in ono preveč poceni. Niti note ne bom spremenil.«

Tomaž Bajželj (1979) je po končanem študiju kompozicije na ljubljanski Akademiji za glasbo šolanje nadaljeval na podiplomski in mojstrski stopnji na Visoki šoli za glasbo Carl Maria von Weber v

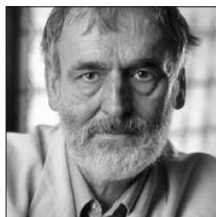

Dresdnu. Njegov opus zaznamujejo predvsem zborovska in komorna instrumentalna dela v izvedbi vidnejših umetnikov in skupin doma in v tujini (De Profundis, APZ Tone Tomšič, Singer Pur), izvedena na festivalih Radovljica (SLO), Randspiele (NEM), Ziel1Kunst (AUT). Trenutno živi in deluje kot svobodni umetnik v Berlinu.

SALT.

Cikel kratkih, minimalističnih a izjemno emocionalno močnih pesmi Nayyirah Waheed, afriške pesnice, o kateri vemo le malo in je bolj znana kot »mogoče najbolj slavna pesnica na Instagramu«. Moj pristop k uglasbitvi njenih verzov je prav tako kot pesmi same minimalističen. Vsa pripovedna napetost leži v sopranski liniji, klavir pa poskuša slediti barvam in vzdušju solista ter s tem podpreti sporočilnost teksta.

Helmut Lachenmann (1935) je študiral klavir, glasbeno teorijo in kontrapunkt na Visoki šoli v Stuttgartu, kasneje pa je nadaljeval študij v Benetkah pri Luigiju Nonu. Leta 1966 je Helmut Lachenmann

začel s poučevanjem glasbene teorije na Visokih šolah za glasbo v Stuttgartu, Ludwigsburgu in Hannoveru. Lachenmann je proti koncu šestdesetih začel intenzivno iskanje novega glasbenega jezika, kjer je uporabljal instrumentalno tehniko na radikalno nekonvencionalen način (*musique concrète instrumentale*). Od leta 1983 se je Lachenmann redno pojavljal na številnih najpomembnejših festivalih in koncertnih serijah po Nemčiji in drugod (Holland Festival v Amsterdamu, Ars Musica v Bruslju, Musik der Zeit v Kölnu, Jesenski festival v Parizu, Wien Modern na Dunaju ter Dnevi nove glasbe v Stuttgartu in Zürichu), redno poučeval na poletnih seminarjih v Darmstadtu, je pa tudi član akademij umetnosti v Berlinu, Hamburgu, Leipzigu, Mannheimu in Münchnu.

PET VARIACIJ NA SCHUBERTOVO TEMO

Pet variacij na temo Franza Schuberta je nastalo leta 1956, pred študijem pri Luigiju Nonu. Je njegova prva skladba, ki je bila izdana pri založbi. Lachenmann pravi, da mu je skladba všeč, ker predstavlja spomin iz mladosti, kljub temu, da tu še ni izrazit odpor do tradicije, ki ga poznamo iz njegovih kasnejših skladb. Variacije oblikujejo obdelave motivov, ki se navezujejo na Schönberga in poznega Stravinskega, obdržal pa je karakteristične elemente Schubertove teme ter njen plesni značaj. Tema, ki jo Lachenmann citira in jo slišimo na začetku, je Nemški ples v cis - molu, D.643.

Andrej Makor (1987) je po končani umetniški gimnaziji v Kopru, študij glasbe nadaljeval na Akademiji za glasbo v Ljubljani. Tu je diplomiral iz glasbene pedagogike, iz kompozicije in iz solo petja. Andrej

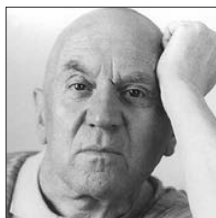
je v času študija prejel tudi študentsko Prešernovo nagrado za skladateljski opus. Svoje znanje je nadgrajeval na magistrskem študiju iz kompozicije na državnem konservatoriju za glasbo v Padovi, kjer je študij zaključil z odliko. Andrej Makor je prejemnik Zlatega znaka JSKD Republike Slovenije (2016), za vrhunske in izstopajoče dosežke na področju umetnosti (glasbe) tako doma kot tudi v tujini. Za svoje skladbe je Makor prejel številne nagrade na mednarodnih in državnih skladateljskih tekmovanjih: Trst (2009, 2011, 2013), Zagorje (2014), Arezzo (2014), Ljubljana (2015), Maribor (2015), Austin – Texas (2016), Barcelona (2016), Arezzo (2016), Köln (2017), Weimar (2017), Ljubljana (2017), Vancouver (2017), London (2018). Makorjeve skladbe so redno izvajane na državnih in mednarodnih festivalih, abonmajih ter tekmovanjih (tudi kot obvezne skladbe).

WITH QUIET EYES

Cikel treh skladb za tenor solo in klavir je nastal leta 2020 po naročilu DSS za »Koncertni atelje«.

Cikel sloni na dveh poezijah škotskega pesnika in pisatelja Roberta Luisa Stevensona in eni pesmi neznanega angleškega avtorja. V treh skladbah »The swing«, »The night sky« in »The wind« se nam razkazuje življenjska resnica preko navidezno otroške poezije in pogled na svet, kot ga vidijo otroci. Odrasli smo toliko zasičeni s skrbmi in nepomembnimi informacijami, da spregledamo lepoto življenja, ki nas obdaja. Citat »With quiet eyes«, vzet iz druge skladbe, na poezijo neznanega avtorja, je tisti ki me je nagovoril za nastanek tega cikla in iskanje primernih pesmi, s katerimi bi smiselno zaokrožil celoto. S tihimi očmi... mogoče šaljivo, otroško... a vendar tako smiselno in edino le resnično.

Slovenski skladatelj, pianist in pedagog **Janez Matičič** (1926) se je rodil v Ljubljani. Leta 1950 je na Akademiji za glasbo diplomiral iz kompozicije, kontrapunkta, glasbene analize in klavirja v razredu

profesorja Lucijana Marije Škerjanca. Nekaj let je bil predavatelj na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani, nato pa je študij nadaljeval v Parizu pri profesorici Nadji Boulanger in kasneje pri *Groupe de recherches musicales* na francoskem radiu. V informatiki in glasbeni kompoziciji se je pridružil raziskovanjem po sistematiki računalniške tehnike, ki jih je takrat vodil Pierre Boulez, eden najvidnejših skladateljev moderne smeri. Med najvidnejše Matičičeve skladbe lahko štejemo dva koncerta za klavir in orkester, koncert za violončelo in orkester, predvsem pa skladbe, nastale v modernističnem in raziskovalnem duhu. Leta 1987 je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU, leta 2001 pa je postal izredni član te ustanove. Za svoje delo je prejel številna priznanja in nagrade. Leta 2007 ga je Slovenija počastila s Prešernovo nagrado za življenjsko delo.

SOUPIR (Vzdih)

Lep in prijeten glas Tereze Plut mi je navdihnil skladbo napisano specialno za njo. Gre za moj prvi prispevek k solistični vokalni glasbi, saj se doslej tega žanra nisem posluževal, izjemoma le v svojem diplomskem delu, v mladostniški kantati *Vizija* (1950) na besedilo Otona Župančiča, in poznejši orkestralni kantati *Artemis* (2009-2010), v kateri je imela Tereza vodilno solistično vlogo.

Uporaba teksta me ni nikoli privlačevala, saj menim, da glasba sama v svojem bistvu tega ne potrebuje. Izrazito lirični karakter skladbe *Soupir* (Vzdih) poteka v svobodnem smislu obravnave. Pri tem klavir ugodno podpira pevski glas. Klavir se ne omejuje le na spremljevalni značaj, temveč s pianističnimi epizodami v celoti sodeluje v skupni obravnavi obeh izvajalcev.

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

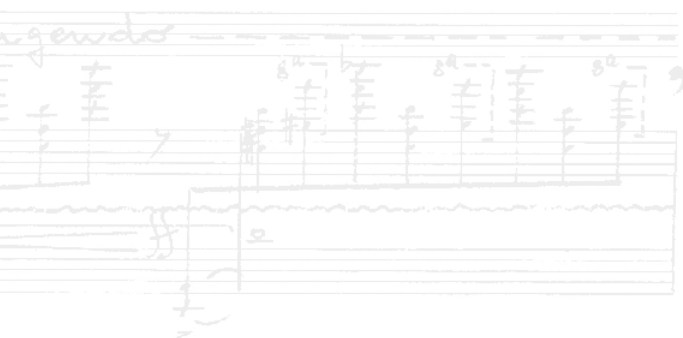

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

Handwritten musical score for piano, first system. It features a treble and bass clef with a key signature of one sharp (F#). The bass line includes a triplet of eighth notes and a measure with a 'mf' dynamic marking. The treble line has a few notes and rests.

Handwritten musical score for piano, second system. It features a treble and bass clef with a key signature of one sharp (F#). The bass line has a wavy line indicating a tremolo. The treble line has several chords. There is a 'p' dynamic marking in the bass line and 'string' written in the treble line.

DANZA

Allegro (♩ = 120 ca.)

Handwritten musical score for piano, third system. It features a treble and bass clef with a key signature of one sharp (F#). The time signature is 2/4. The bass line starts with a 'p' dynamic marking and has a steady eighth-note accompaniment. The treble line has a melody of eighth notes.

Handwritten musical notation on a grand staff. The upper staff is labeled "Angewandt" and contains several chords with stems pointing downwards. The lower staff contains a bass line with a treble clef and a large slur. The notation is somewhat sketchy and appears to be a student exercise or a composer's draft.

KONCERT STA OMOGOČILA

Ministrstvo za kulturo RS

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Mestna občina Ljubljana

Mestna občina
Ljubljana

INFORMACIJE

Društvo slovenskih skladateljev

Trg francoske revolucije 6

1000 Ljubljana

01/241 56 60

info@dss.si

www.dss.si

